

» I og for sig er der ingen, der holder av at se sit eget skelet,« skrev Peter Freuchen, mens han under store smerter lå og så på, hvordan hans fod gik i forrådnelse, og kødet faldt af tærne. Det var efter, at han havde overlevet en snestorm uden forsyninger og indefrosset i isen og, da det stilnede af, havde hugget sig gennem isvæggen med en mejsel formet af hans egen lort.

Men var det rigtigt, eller var det en af de skrøner, han altid blev beskyldt for at finde på? Var han lystløgner, eller beskrev han verden, som han så den? Stor, forunderlig, farverig?

»Petersuaq« kaldte grønlænderne ham. Store Peter, for han lærte sig deres sprog, levevis og tankegang, og han giftede sig blandt dem. Og beskrev dem, som de var, uden sentimentalitet, uden forskønnelser.

Sammen med Knud Rasmussen havde han grundlagt handelsstationen i Thule, rejst på ekspeditioner i det koldeste Nordgrønland, eftersøgt Mikkelsen og Iversen øvre på østkysten, indsamlet etnografika, tegnet kort, passet forretningen og handlet med skind og fornødenheder. Han var altid den sejeste, altid den stærkeste. Dygtig og dumdristig – som da han endte med

koldbrand i foden og fik træben – fordi han fik sine kammerater sikkert i lejr og alene vendte tilbage efter oppakningen.

Benstumpen afsluttede hans karriere som polarfarer, og han forlod Grønland med sine børn ved hånden og med sin elskede Navarana begravet i Upernivik. Men pengene skulle tjenes, og med sin nye kone installeret på den lille ø Enehøje i Nakskov Fjord rejste han land og rige rundt og blev elsket for sine historier, sin ildhu og sit forfatterskab.

Anden Verdenskrig så ham som retsindig beskytter af flygtninge, som fik ophold på den lille ø, indtil han måtte flygte fra tyskerne til Sverige, hvorfra han kom til USA og fortsatte som foredragsholder, forfatter, skuespiller og kendis. Men altid i anden række fra Knud Rasmussen. Altid næstbedst.

Han døde af hjertestop i 1957, da han 71 år gammel skulle bære sin oppakning op ad trappen til det fly, der skulle flyve ham op til hans elskede Thule med alle minderne. De minder, der var så overvældende mangfoldige, at der skulle have været ti almindelige mennesker til at opleve det samme.

Det er ham, denne bog handler om – Petersuaq – Store Peter.

★★★★ "Det er en god og især vigtig biografi, ... der skærer gennem myterne og ind til (træ)benet af den viltre og ukuelige dansker, så han fremstår som en stor humanist og uomgængelig skikkelse i historien om danskernes opdagelse af en righoldig polarkultur."

BERLINGSKE TIDENDE

"... Kurt L. Frederiksens fine lille biografi, som udfylder et tomrum, der har varet alt for længe, og smukt dokumenterer betydningen af Freuchens store indsats ..."

POLITIKEN

"troværdig..., med menneskelig indsigt og særdeles underholdende."

DKNYT